KUUROJEN JOULU '70

SUOMEN KUUROJEN LIITTO R.Y.

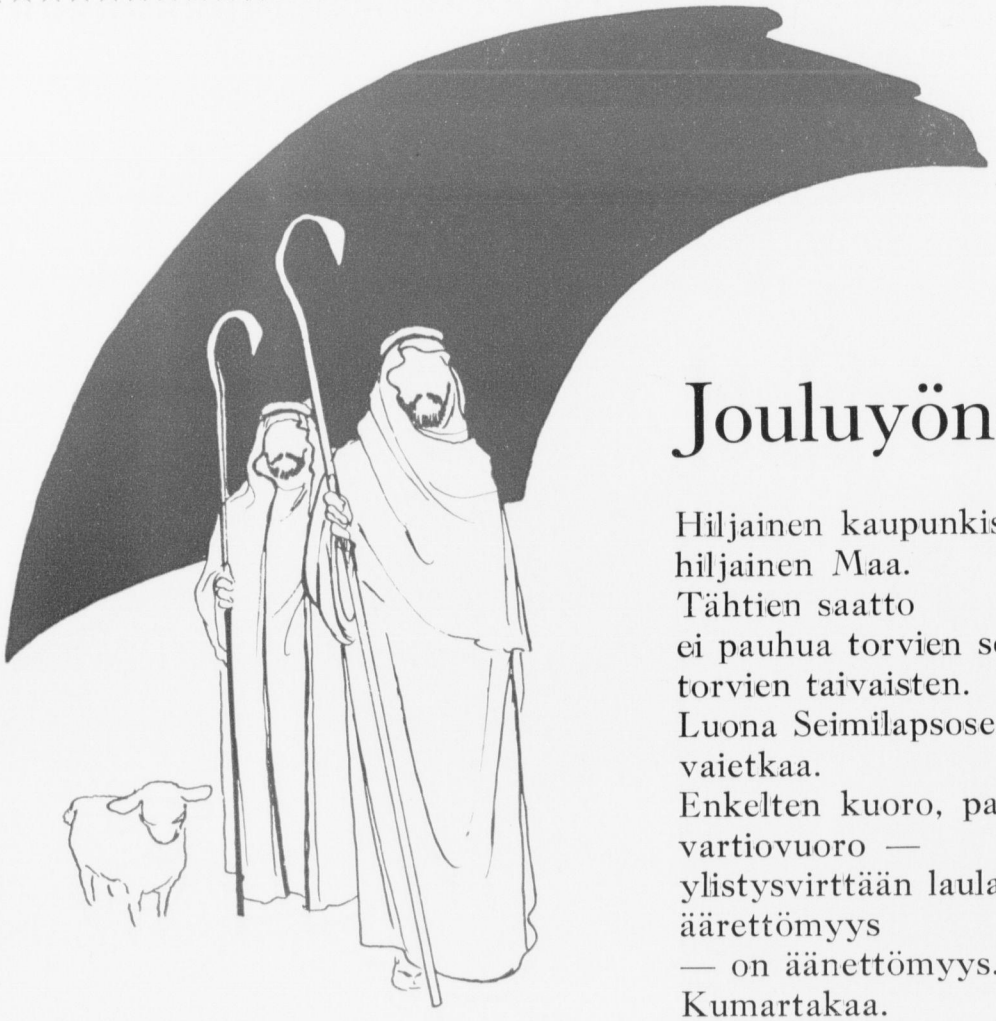

Jouluyönä

Hiljainen kaupunkis on
hiljainen Maa.
Tähtien saatto
ei pauhua torvien soi,
torvien taivaisten.
Luona Seimilapsosen
vaietkaa.
Enkelten kuoro, paimenten
vartiovuoro —
ylistysvirttään laulava
äärettömyys
— on äänettömyys.
Kumartakaa.
Ojentakaa
lahjat kuninkaitten ja maan.
Hiljaisen maan.
Tähtien saatto, kumartakaa!
Enkelten kuoro, paimenten
vartiovuoro
— äänettömyys.
Kaikk' kumartakaa
luona Lapsosen, vaieten.
Hiljainen kaupunki.
Hiljainen Maa.
Laulava äärettömyys
— äänettömyydessä kuunnelkaa:
rikkaaksi tullut on
ihmisen kaupunki
rikkaaksi ihmisen Maa.

KAISU KORHONEN

Kuurojen Joulu

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

Kuurojen Lehti N:o 12 B/1970

Vastaava toimittaja Runo Savisaari. Aineiston kokosi ja taittoi Jarmo Narmala. Toimittamisessa avustivat Aura Ahlbäck, Soile Hämäläinen ja Ragnar Östman. Kuvat piirsivät Anita Koskinen, Risto Ojala ja Svea Granlund.

Sisällys sivu

Jouluyönä .....

Aattopäivän ihmisiä 2

Örebro ja yhdestoista pohjoismainen kuurojenkongressi 6

Ja maassa rauha ihmisille 12

Rovasti Lauri Paunulle 14

Suuri maailma tuli Helsinkiin 15

Tunturileirillä Trillevallenissa 18

Teille on tänä päivänä syntynyt Vapahtaja 22

Onko Jeesuksella sijaa elämässäsi 24

Joulurahaa 25

MATTI TUOMENTO

Aattopäivän ihmisiä

— Tämä joulu on sininen, Antti mietti ja varoi liukastumasta. — Tummansininen ja puolittain musta. Outo joulu. Mutta vielähän ehtisi sataa lunta, aattopäivä oli vielä aamussa. Ja pilvet olivat melkein valmiina. Viime päivinä oli ollut suojaista ja lämmintä ja lumi oli sulanut vähiin. Tiet olivat jäisiä ja mäkipaikat vaikeita kulkea. Tällaista joulua mies ei muistanut ennestään.

Sitten hänen ajatuksensa taas kiepsahtivat jouluvieraaseen, jota hän oli menossa vastaanottamaan. Marja-sisko oli tulossa. Hän oli pikkusisko, runsaat kymmenen vuotta Anttia nuorempi. Hän tulisi junalla asemalle, ja Antin piti olla siellä vastassa. Marja ei tuntenut kaupunkia ja hän tuskin osaisi rautatieasemalta linja-autoasemalle, saati sitten oikeaan autoon. Eikä hän ollut tottunut matkustaja, hän oli ensi kertaa näin pitkällä matkalla.

— Sataviisikymmentä kilometriä matkaa . . . sai siinä istua junassa. Ja joulutungos taisi olla pahimmillaan.

Mies oli kulkenut metsäisen liukkaan tien isomman tien varteen. Tässä oli linja-autopysäkki. Hän seisahtui odottamaan, etsi jaloilleen tukevampaa sijaa. Tien piennarkin oli liukas. Auton piti tulla viiden minuutin kuluttua. Hän ajaisi sillä rautatieasemalle ja olisi siellä samaan aikaan kuin siskon juna. Hän toisi siskon seuraavassa autossa tänne kotiin. Niin hän oli suunnitellut. Jouluostoksia ei enää ollut, lahjat ja ruoat olivat valmiina.

Antti vilkaisi kelloon. Auton olisi pitänyt jo tulla. Taisi tuo liukkaus hidastaa kulkua. Ei uskaltanut ajaa lujaa, kun tien pinta oli hiekoittamaton.

— Yhdeksän neljäkymmentä . . . eikä autoa näy. Nyt hän ei enää ehtisi asemalle junan tuloksi. Kunpa sisko ei lähtisi asemalta mihinkään, huoli täytti Antin mielen.

Hän alkoi hermostua. Mitä sisko ajattelisi, kun hän ei ollutkaan vastassa? Ja lähtisikö hän omin päin etsimään linja-autoasemaa ja oikeata autoa? Ettei vain eksyisi kaupungille tai vielä pahempaa, vieraaseen autoon.

Antti vaihtoi kärsimättömästi jalkaa ja tahtoi liukastua. Mutta mitä muutakaan tässä voi kuin vaihtaa jalkaa. Eikä se kuitenkaan vienyt yhtään lähemmäs asemaa.

Eksyä jouluaattona kaupungille tai vieraaseen autoon. Joutua vieraalle paikkakunnalle yösijatta, täysin yksin ja orpona — siinä ne pahimmat mahdollisuudet. Jouluyö maantiellä — — ei yösijaa eikä lämmintä paikkaa missä levätä. Antin mielestä oli syytäkin hermostua. Ja sisko oli hänen vastuullaan, hänen piti olla asemalla vastassa.

Sitten Antti hymähti: mutta hänhän on seitsemäntoista, melkein aikuinen. Minä pidän häntä pikkusiskona, en osaa pitää muuna. Kyllä hän sen verran itsestään osaa huolehtia, ettei eksy. Vaikka eksyväthän aikuisetkin joskus —.

Mitenkähän siellä lapsuudenkodissa nyt meni? Sisar tietäisi kertoa, mutta Antti ei kehtaisi kysyä. Oli paras hienotunteisesti vaieta — se oli sellaista. Eikä hän halunnut kuulla tai kysyä — ei edes siitä puhuttavan. Ei nyt jouluna. Ei siellä joulukaan aina ollut rauhan juhla, riitelivät niin jääräpäisesti. Antti hymähti sekavin tuntein. Ei tiennyt ollako vihainen vai surullinen. Hänen viimeinen joulunsa siellä oli ollut kova. Isä oli salaa aukaissut hänen kirjeensä ja alkanut jouluaattoiltana esittää siitä mielipiteitään. Ei hän kylläkään tunnustanut, että oli lukenut kirjeen. Mutta hän tiesi asioita, jotka tiesi vain se, joka oli lukenut kirjeen. Taisi koko talo täristä, kun he ottivat yhteen. Riidan raivokuudessa he kumpikin iskivät säälimättä — isäkin. Häntä kai suututti ja hävetti se, että oli tullut ilmi. Hän yritti valehtelulla pelastaa tilanteen. Että hän oli kuullut niistä asioista toisilta. Mutta kun toisetkaan eivät voineet tietää —! Antti oli huutanut isälle päin silmiä solvauksia ja syytöksiä. Kirjeen lukeminen oli hänelle vaikea asia.

»Ei huudeta, ei täällä!» isä karjui. Se oli selvä vihjaus — saat häipyä talosta. Ja Antti oli kävellyt koko aattoillan ulkona. Oli kylmää ja puhelinlangat ulisivat syksyisinä, koleina. Ihmisten asumuksista tuikkivat jouluvalot. Hän käveli vähissä pukimissa yksin ja orpona, sappea myöten kiehuvana. Hän päätti lähteä kotoa ja olla koskaan palaamatta.

Oli sekin jouluaattoilta, oikea jouluyö —, ja Antti hymähti katkerana. Sen pohjalta hän tiesi mitä oli olla koditon jouluyönä. Mutta hän ei halunnut ajatella sitä enempää, ei ainakaan nyt jouluaattona.

Pian sen joulun jälkeen hän oli lähtenyt kotoa, eikä palannut koskaan. Siitä oli nyt kahdeksan vuotta. Kahdeksaan vuoteen hän ei ollut nähnyt kuin äitinsä, joka kesäisin kävi häntä katsomassa. Ja nyt tulisi pikkusisko —.

Mies vilkaisi taas kelloonsa. Yhdeksän viisikymmentä. Nyt siskon juna oli asemalla. Avuton hätä ja neuvottomuus pusersi Anttia. Joutuuko sisar hukkateille, kadulle jouluksi? Mistä hän hänet löytäisi? Entäpä, jos sisko luulisi, ettei veli tulekaan?

Tien mutkan takaa kuului kevyttä auton hyrinää. Se ei voinut olla linjuri. Henkilöauto ajoi urheasti jäisellä tiellä ja pysähtyi Antin kohdalle.

— Terve, autoakos odotat? Kuljettaja pisti päänsä etuikkunasta. — Se on tuolla parin kilometrin päässä ojassa. Nyt lähtivät hakemaan hinausautoa. Se viipyy kauan.

Anttia hermostutti. Millä hän pääsisi kaupunkiin!

— Ja sinä, mihinkäs sinä ajat?

— Minä käännyn tästä kohta Pokkiselle, en mene edemmäs.

— Pokkiselle, Antti toisti koneellisesti. — Se on pari sataa metriä eteen päin. Ja hänen pitäisi päästä neljä kilometriä, että pääsisi lähinnä ajavan linja-auton pysäkille. Neljän kilometrin päässä ajoivat paikkarit, kaupungin autot. Täältä kotipysäkiltä ei pääsisi tunteihin.

Antti ajoi henkilöautossa pari sataa metriä ja jatkoi siitä jalan. Kiire ja hätä ajoi mustana paineena eteen päin. Vaikka mitä tämä hätäily hyödytti. Myöhässä hän oli kumminkin. Ja tie oli liukas. Se oli sininen ja kiilteli. Sininen joulu, sinisen joulun aatto.

Antin oli hiki, kun hän pääsi paikkarin pysäkille. Auto tuli kohta. Se oli iso koliseva vaunu ja täynnä ihmisiä. Aattopäivän ihmisiä. Se ajoi suoraan asemalle, mutta oli siellä vasta yhdentoista jälkeen.

Antti juoksi asemarakennuksen läpi laiturille. Ihmisiä seisoskeli raiteiden lähellä junaa odottamassa. Pikkusiskoa ei näkynyt missään.

Tyhjyys, joka täyttyi hädästä, täytti Antin. Hän jatkoi tulista vauhtia kaupungille. Missä sisko oli? Mistä hän etsisi hänet — ja tuntisivatko he edes toisiaan? Siitä oli kahdeksan vuotta, kun he oli-

vat toisensa nähneet. Silloin Marja oli lapsi, nyt nuori nainen. Hän oli varmasti paljon muuttunut, kenties aivan toisen näköiseksi. Miten hänet löytäisi kaupungin vilinästä —? Antti ei tietenkään ollut kovin paljon muuttunut. Kahdeksan vuotta sitten hän oli ollut hieman yli parinkymmenen, nyt lähenteli kolmeakymmentä. Hän oli muodoltaan vakiintunut.

Hän käveli niin lujaa, että hengästyi. Ihmisiä solui ohi ja hän poimi heidän katseitaan, tarkkaili ja tunnisti. Ei ketään Marjan näköistä.

Antti oikaisi pienen sivukadun kautta pääkadun suuntaan.

Omituisesti käyttäytyvä nainen juoksi häntä kohti kädet ojossa.

— Auttakaa minua, herra, auttakaa! nainen hoki. Antti aikoi ohittaa hänet kiireissään, mutta ei voinut kylmästi jättää avunhuutajaa. Hän kuunteli naisen hätää.

— Minulla ei ole kotia, minulla ei ole kotia, nainen hoki. — Minut on ajettu pois kotoani, minulla ei ole kotia. En tiedä mitä teen, mihin menen, minulla ei ole kotia.

Nainen oli poissa tolaltaan. Mies empi hetken jättääkö hänet kuitenkin, mutta jokin pidätti häntä.

— He ajoivat minut kotoa, mieheni ja hänen äitinsä, minulla ei ole kotia, ei ole kotia. Älkää jättäkö minua, älkää jättäkö, ja nainen riippui Antissa.

— Minun on etsittävä eksynyt sisareni, pikkusisko, Antti sanoi. Mutta nainen hoki: — Minulla ei ole kotia, minulla ei ole kotia, älkää heittäkö minua kadulle.

Antti muisti joulun kahdeksan vuotta sitten. Silloin hän käveli jouluyön ulkona kuin kotoaan karkoitettu. Jokin hänessä kielsi jättämästä naista. Jokin hänessä sanoi: joku muu korjaa hänet kyllä, ei hän kadulle jää. Mutta toisena hetkenä hän tunsi sen omaksi velvollisuudekseen.

— Voitte varmasti palata kotiinne, nyt kun on joulukin, Antti sanoi naiselle lempeästi.

— En voi, en voi, nainen vaikeroi. — He ajoivat minut kotoa. Minulla ei ole kotia, ei ole kotia.

Joulun varjoja oli muillakin ja varjojoulut iskivät ihmiseen kuin pahan varjo. Äkkiä mies päätti kutsua naisen kotiinsa. Vaimo kyllä keksisi ratkaisut tämän kutsumattoman jouluvieraan varalle.

Tyyntynein mielin nainen seurasi Anttia. Koko ajan mies vaistosi: tässä on jotakin outoa. Miksi nainen ei pysähdyttänyt naista, miksi hän turvautui mieheen?

Antin oli hiljennettävä vauhtia naisen takia. — Hankala tilanne, Antti mietti. — Jouluvieras, joka on todella vieras. Kuka hän on ja minkälainen, en tiedä sitäkään. Mutta hän ei voinut heittää häntä pois. Joulunovea ei ole helppo sulkea toisen nenän edestä.

He kävelivät hetken pääkatua ja suuntasivat linja-autoasemalle. Ehkä sisko oli osannut sinne?

— Miten selitän hänelle myöhästymiseni, kun on tuo nainenkin mukana? Antti pohti. — Liukas keli ja linjuri ojassa, miten kulunut selitys. Ja tämän naisen mukanaolo —!

Nainen oli tyyntynyt ja mies tarkasteli häntä lähemmin. Hänessä oli jotakin lapsellista. Hän oli avuton ja johdettavissa.

— Oliko teillä riitaa ... nyt jouluaattona? Antti kysyi.

— Meillä oli vain riitaa, ei mitään joulua. Ja he ajoivat minut kotoa.

— Toisilla on niin, Antti murahti. Hän muisti oman joulunsa kahdeksan vuoden takaa. — Varjojoulu, hän hymähti.

— Varjojoulu, niin, nainen myönsi. — Mieheni äiti ei pidä minusta ja mieheni on aina äitinsä puolella. Minulla ei nyt ole kotia.

He tulivat linja-autoasemalle. Se oli ensimmäinen tarkastuspiste, josta mies etsisi siskoa. Linja-autoasemassa oli toivo. Se pidätti hädän kurissa. Antti katseli ihmisiä ympärillään, etsi ja seuloi. Hän näki seinustalla isoja kasseja ja katseli tyttöön, joka seisoi niiden keskellä. Tytössä oli jotakin tuttua, eikä hän heti saanut kiinni mistä tuo tuttuus johtui. Tyttö hymyili hänelle merkillisesti — tunsiko hän?

— Mutta siinähän sinä oletkin — Marja! mies keksi. Sitten hän selosti kelin liukkauden, linjurin ojaan ajon ja myöhästymisensä. Sisko taas oli asemalla luullut, että he eivät tunteneet toisiaan, että he kulkivat toistensa ohi. Odoteltuaan tunnin, hän oli nähnyt miehen, jota luuli Antiksi. Hän oli seurannut tätä miestä ja tullut linja-autoasemalle.

— Siitä on kahdeksan vuotta, kun näimme toisemme, Antti totesi.

Nainen seurasi taustalta heidän keskusteluaan. Hän tunsi itsensä vieraaksi ja astahti taakse päin.

— Mutta enhän minä voikaan lähteä teidän vieraiden mukaan, teidän kiusaksenne, hän huudahti. Häntä nolotti hiukan.

Antti ajatteli tilannetta. Se oli hankala ja nolo, mutta hankalampi ja nolompi olisi ajaa nainen pois. Eikä naisella ollut kotia ... Ja olihan jouluaatto. Se painoi ratkaisussa.

— Että yrittäisitte takaisin kotiinne? Antti kysyi.

— Niin, nainen sanoi hiljaa. — Te olette minulle niin hyvä. Ehkä hekin ovat ... kun on jouluaatto. Jos minä yritän kotiin.

Antti halusi saattaa naisen kotiin. Se tuntui parhaalta ratkaisulta. Ja samalla hän näkisi, ottaisivatko he hänet.

— Te olette niin hyvä, nainen toisteli. — Minä uskon, että ihminen voi olla hyvä. Jos hekin olisivat ...

Marja jäi linja-autoasemalle odottamaan. Auton lähtöön oli toista tuntia, tässä oli hyvää aikaa. Antti saattoi naisen keskikaupungille. Naista nolotti nyt hiukan riita ja oma avautumisensa. Hän yritti selitellä sitä parhain päin.

— Me olemme vain ihmisiä, heikkoja ja vajavaisia, joulunakin, Antti sanoi. — Meillä ovat puutteemme, joita joulukaan ei peitä.

Antti soitti ovikelloa ja vanhempi nainen tuli avaamaan. Hän arvasi heti millä asialla mies oli ja tuli kiusaantuneeksi.

— Saatoin vain tämän rouvan kotiin, Antti sanoi.

— Sehän on hyvä, että saatoitte, vanhempi rouva sanoi. — Kiitos vain.

Nainen astui anoppinsa ohi eteiseen. Hän kääntyi vaivautuneena Antin puoleen ja kiitti ja toivotti hyvää joulua.

— Hyvää joulua, Antti mutisi ja tunsi, että jou-

Jatkuu sivulla 24

ÖREBRO ja yhdestoista kierros pohjoismaista kuurojenkongressia

erään vähemmän vakavan ja virallisen matkapäiväkirjan mukaan

Alkulause 20 kesäkuuta 1970.

— »XI Pohjoismainen kuurojenkongressi kokoontuu 10—14.8. Örebrossa», ilmoittaa Kuurojenliiton äänenkannattaja. »ilmoittautuminen . . .»

— kymmenen kertaa on siis meidän kuurojen Pohjoismainen kongressimme ollut koolla

— joka viides vuosi Tanskan, Norjan, Ruotsin tai Suomen kuurojenjärjestö on ollut isäntänä, valmistellut kongressin ja ottanut vastaan vieraansa muista Pohjoismaista

— kerta kerralta on pohdittu asioita ja aiheita, jotka ovat tulleet esille kun kuurojen mahdollisuuksia ja asemaa on yhteiskunnan eri kentissä pyritty määrittelemään

— on keskusteltu, väitelty, esitetty ehdotuksia, vertailuja, tuotu esille kokemuksia ja huomioita

— on laadittu yhteenvetoja ja julkilausumia

— siinä sivussa on myöskin pidetty hauskaa, juhlittu, tutustuttu isäntämaihin ja solmittu henkilökohtaisia tuttavuuksia

— kymmenen kongressia — onko se kannattanut, onko se antanut tuloksia. Kukapa niin tarkkaan voi sanoa milloin joku kipinä syttyy, milloin esitetty ajatus on oleva juuri se josta kuurojen maailma tulee hyötymään. Sellaiset varmaan tietävät jotka ovat olleet kauimmin mukana. Mutta »laulavat lapinki lapset, heläjävät heinäkengät, niin miks' en minäki laula» eli pidetään niitä kongresseja ja hoidetaan yhteyksiä vähemmänkin elintärkeiden asioiden ympärillä kuin mitä kuurojen asiat kuuroille ovat

— kerta kerralta on oltu mukana, milloin on joku tutuimmista kongressikasvoista jäänyt pois, milloin joku uusi asianharrastaja liittynyt mukaan

— että nyt, yhdennellätoista kerralla — mitä nyt on tarjolla? »työmarkkinoiden vaatimukset ja kuuron teoreettisen ja ammattikoulutuksen tarve» sanoo ohjelma

— »mitä kuurojenjärjestöt voisivat tehdä vähentääkseen kuurojen kieli- ja tietovajavuutta» on siinä myöskin

— »visuaalinen teatteri kuuroille» lupaa se

— lupaa myöskin lounasta, nattinattia, retkeä; illatsua . . .

— lupaa Mobergia kuurojen esittämänä

— jospa, Kaisa Koo, vyöttäisit kupeesi ja kävisit matkalle, katsomaan, »kuulemaan» tätä kaikkea

— saman asian näkee kukin hiukan eri kulmasta ja eriväristen nenälasien läpi, joku iloisen ruusuisten, toinen kriittisen sinisten, kolmas toivorikkaan mielensä vihreäsävyisyyden värittäminä, joku ehkä ylimielisesti sinipunaiset, kylmät värit, valitsee. Joku taas on ottanut arkiharmaat näkemyksensä . . . Paras jättää nyt ainakin nuo viimeiset kotiin. — Omat yksityiset Kaisanrillinsäkö ottaisi, no, näkisi nyt niillä edes jotakin. Ja päiväkirja kai on pakattava mukaan.

Örebro-romantiikkaa linnanpuistossa, missä ritari kerran on ratsastanut . . .

Örebro, elokuun 9. Sunnuntai.

»Ja ritari tuli ratsastaen —» nimittäin entisaikaan tuolla linnansillalla. Luulisi, kun kerta silta ja kaupunki ovat olleet jo 1200-luvulla olemassa.

Nykyajan matkalainen tuli tänne proosallisesti junalla Tukholmasta Mälarin pohjoispuolitse. Tukholmaan saavuimme Helsingistä, toimittaja Stadiuksen järjestämän ryhmämatkan osallistujat, Birger Jaarlilla. Oli niin sopivaa olla henkisesti laiska ja antaa toisen tehdä tilaukset, valmistukset edestään. Se oli LAIVA, Birger, eikä mikään uiva paviljonki. Helsingistä lähtiessä tosin käytiin heti syöpöttelemään siitä kuuluisasta seisovasta pöydästä joka kuuluu asiaan Ruotsinmatkalla. Mene tiedä — ei siinä moninaisten herkkujen runsaudessa lopuksi kumminkaan tiennyt mikä maistui miltäkin. Elääkö sitä syödäkseen vai syökö elääkseen, se siinä meni sekaisin.

Kävimme äsken hakemassa kongressi-osanottopapereitamme Medborgarhuset'ista, jossa tulemme tämän viikon aikana kovasti paljon oleilemaan, kaikki kongressin tilaisuudet kun on voitu keskittää sinne. Illan käytimme muutamat käymiseen tatin huipulla. Ai niin minkäkö? Se on näin: yli Örebron näkyy iso tatti, vesitorniko lienee. Rouva A. eli Aura kertoi siellä tatin laella kahvia saavan, näköalaa näkevän . . . Sinne siis, kun oli sopivaa aikaa. Tornin nimi olikin sitten tosiaan Svampen ja sai siellä kahvia, näköalaa. Suomalaissilmillä katsoen se näköala tosin jäi vähän vajaaksi kun ei ollut kuin yksi iso järvi, Hjälmaren, maisemassa. Maisema kun on alitajuisesti meikäläiselle vettä saarta lahdelmaa . . .

Kongressipaikka. Medborgarhusetissa oli lukemattomia kokoussaleja, teatteri, hotelli jne. Ylimmissä kerroksissa sijaitsi Örebron kuurojenyhdistyksen käytössä oleva huoneisto, isompi kokouspaikka ja ravintolapuoli yhteisesti eräitten muiden ryhmien kanssa.

Elokuun 10. Maanantai.

Ensimmäinen kongressipäivä on sujunut ohjelman mukaan. Viralliset avajaiset, lounas. Sitten oli tilaisuus vierailla Örebron kuurojenkouluissa. Nikolainkirkossa pidetty jumalanpalvelus päätti virallisen päiväohjelman.

Niillä yksityisillä Kaisan-rilleillä kun on tämän päivän kurkkinut puoleen ja toiseen niin onhan sitä jotakin havainnutkin, luulisi. Avajaisyleisön joukossa näkyy paljon kasvoja, jotka ovat tuttuja jos vain on seuraillut kuurojenlehdistöä kotimaassa. Eri maista tulleet ovat tuttuja ja kavereita keskenään, monet, saman asian eteen kun ponnistellaan, vaikkakin omalla tahollaan ja maassaan kukin, silloin tällöin yhtehen yhtyen kuten nytkin. Nimiä tässä ei oikein sovi luetella, tulisi liian pitkälti. Sitten täällä on kovasti tulkkeja, ruotsalaiset kun ovat päässeet tulkkiasiassa viralliselle asteelle, on konsulentteja ja FA-laisia, Pelastusarmeijan työntekijöitä Norjasta ja Ruotsista, varmaan toistakymmentä henkilöä käsittävä ryhmä. Kai sitten 1975 meillä ovat paikalla ja asiassa mukana kaikki niin osa- kuin kokotoimisetkin diakonissamme? — Yksityisten kuurojen osoittama harastus kongressia kohtaan tuntuu joka suunnalta laimealta, pienemmältä kuin ennen? Väheneekö aktiviteetti sitä enemmän kuuron taholta mitä enemmän hänelle »tehdään valmiiksi»?

Tärkeitä henkilöitä tulossa istuntoihin. »Ordförande» Harry Fredriksson ja tulkki, rouva Fredriksson. Vieressä postilaatikko, johon pistämiinsä lähetyksiin sai kongressin oman postileiman.

Tulkkien rivistö esityksen aikana, kuten ennenkin. Yhteispohjoismaiseen tulkintaan taitaa olla vielä pitkälti... Johtavat henkilöt esittävät tervehdyksiä, sosiaaliministeri puhuu. »Tyst prolog» — kädessäni on kaunis punainen vihkonen. Rune Lindströmin kuurolle Beethovenille omistama runo painoasuisena. Esitys alkaa. Kaisan -rillit saavat sen sinisen värin: kolme kuulevaa tulkkia esittää kuurojen kongressin avajaisissa kuurolle omistetun Hiljaisen Prologin.

Kuurojenkouluilla, joista toinen ei ollut vielä aivan valmiskaan ja taisi sitäpaitsi olla jonkinlainen kansalaiskouluastetta vastaavaksi tarkoitettu

Ne kaksi »söta finska flickaa», jotka esiintyivät puolestamme kongressin parnassolla. Ja tulkki, Rea Stadius plus rouva Aura Ahlbäck.

paikka oli mukava vierailla. Kovin asiallisesti ei vain tullut seuratuksi kaikkia esittelyjä niin että täytyy jättää niistä kertominen luotettavampiin käsiin. Meillä Mikkelin ja Jyväskylän koulut lienevät rakenteellisesti samaa luokkaa. Minkälaisia eroja opetusprosessissa sitten lienee, kun on tuota taipumusta joka paikassa vaeltaa häntäpäässä ettei tiedä puhuttiinko siitä. Tunnollisena kouluasiaintoimikunnan jäsenenä Liisa (Kauppinen) näkyi kovin kaipailevan saada näytekappaleita oppikirjoista. Tietäähän sen kun muistelee omiaan ... onkohan nykyisissä paljoa eroa.

Nikolainkirkkoon ehti vielä siinä vaiheessa kun entisaikaan unilukkari jo oli liikkeellä, herätyksillä. Historia henki vastaan korkeista holveista ja seinillä olevista aatelissukujen vaakunoista, kuten se henkii keskellä Svartånia tukevasti seisovasta linnastakin joka kerta kun ohi kulkee. Ja kuitenkin — pisaroita olemme me ja pisaroita ovat vuosisadatkin aikojen meressä. Tänään olemme sentään, kuurot, ryhmä jolla on päämääriä saavutettavana, etuja valvottavana, kuljemme mukana — emme armosta vaan oikeutuksella.

Elokuun 11. Tiistai.

Varsinaisella työskentelyllä on tänään ollut pääsija ohjelmassa. Se »työmarkkinoiden vaatimukset ja kuuron teoreettisen ja ammattikoulutuksen tarve» oli Albert Berghin (Ruotsin työmarkkinahallituksesta) monitahoisen esitelmän aiheena. Olisi varmaan kotona Suomessa aihetta Liiton toimesta monistaa tällaisista esityksistä käännökset, jakaa yhdistyksille ja kuurojen parissa työskenteleville — aina niistä voi joku löytää hedelmällisiä viitteitä ja ajattelemisen aihetta antavia kohtia. Täällä ne on painettu oikein hienoiksi vihkosiksi. Otteita ja lainauksia jos tähän sijoittaisi, tulisi melko pitkälti juttua eivätkä yhteydestään irroitetut maininnat anna oikeata kuvaa kokonaisuudesta.

Asiaankuuluvat puheenvuorot alustuksen jäl-

Thorbjörn Sander (vas.) luovalla tauolla. Omat tulkkimme Savisaari IV:s ja Rea Stadius ovat innostuneet mielipiteiden vaihtoon.

keen olivat Annelise Harboella, Tanskasta ja Rendedalilla Norjasta. Meidän suomalaisten suunvuoron käytti Liisa — kyllähän jokainen arvaa kuka Liisa — tyylikkäästi. Ryhmätyötä tehtiin sitten kolmessa porukassa kolmessa eri salissa — niitä saleja täällä M-husetissa näyttääkin olevan toinen toisensa perään. Kukin porukka pui saamaansa aihetta puoleen ja toiseen, laati yhteenvedon joka sitten esitettiin taas yleiselle istunnolle. Mikä näin antakoon kuvan kongressin työtavasta. Kun tämä nyt ei ole mikään virallinen juttu niin saakin virallisuus jäädä vähemmälle.

Kongressin yhteydessä oli Kaisan-rilleilläkin tilaisuus tänään nähdä maailma ruusunpunaisena — oli tilaisuus henkilökohtaisesti ilmoittaa että »hauska tutustua» tri Basilierille itselleen. Tri Basilier puolestaan sanoi »hauska tavata» suomeksi. Niin.

Iltaohjelma: Wilhelm Mobergin »Marknadsafton» Tukholman kuurojenyhdistyksen teatteriharrastajien esityksenä. Valitettavasti kamera jäi hotelliin, olisi ollut mukava liittää tähän kuva, se sanoisi enemmän kuin sanat. Kansankomedioitahan me koti-Suomessakin olemme kuurojen esityksissä harrastaneet, henkilöiden tyypittely ja »pukeutuminen» tuntuu jo sinänsä antavan kuurolle katsojalle enemmän kuin nykyaikaisten näytelmien arkiset luonnekuvat ja vaikeatajuisiin repliikkeihin kätketty juonenkehittely. Loppupäätelmä illan esityksen jälkeen oli että tuota noin, kyllä mekin jos vain olisi aikaa ja sopivaa porukkaa... Niin sitä ihminen omia ympyröitään miettii oli missä oli kongressissa. Mukavaa ja aploodit ansaitsevaa siellä samassa M-husetissa sijaitsevassa Hjalmar Bergman-teatterissa oli, voi sanoa.

Elokuun 12. Keskiviikko.

Örebro — Nora — Siggebohyttan — Lindesberg — Hällefors — Grythyttan — Loka brunn — Kledjeans — Karlskoga — Örebro. Vuoriseutua, kaivoksia, kirkkoja, idyllisiä kaupunkeja, vilaus Wärmlantia, museonähtävyyksiä, kalanviljelyslaitos, kylpylä, katkarapusalaattia lounaaksi, juttua, filmausta, naurua = bussiretki.

Elokuun 13. Torstai.

Tänään oli taas työpäivä. Jos tekee kongressi työtä, on sitä tehnyt kovasti paljon »isokarhu» eli Thorbjörn Sanden Norjasta, sikäläisen kuurojenjulkaisun kuuro toimittaja, laatiessaan alustuksensa aiheesta» mitä kuurojen järjestöt voivat tehdä vähentääkseen kuurojen kieli- ja tietovajavuutta». Suomennos käsittää 17 sivua tekstiä, joka vielä suuremmalla syyllä kuin Berghin esitys saisi joutua kaikkien kuurojenyhdistysten jne. saataviin. Mitä hyödyttää että muutamat kongressiin mukaan tulleet siihen tutustuvat, jättäen sen sitten muiden asioiden vyöryssä pölyttymään laatikkoonsa. Monia esityksen kohtia voitaisiin puida aivan tavallisella yhdistystasollakin jos joku saisi sen jäsenten tietoisuuteen tuoduksi elävällä tavalla. Tietäähän sen, ettei koko pitkää juttua moni jaksa esim. lehdestä ruveta läpi käymään.

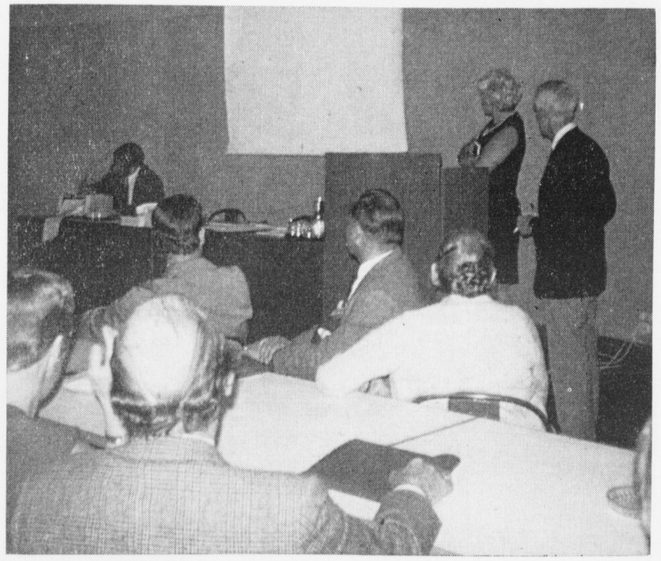

Kirjoituspuhelinta esitellään. Valkokankaalle heijastettu puhelimesta toiseen siirtyvä teksti ei näy kuvassa.

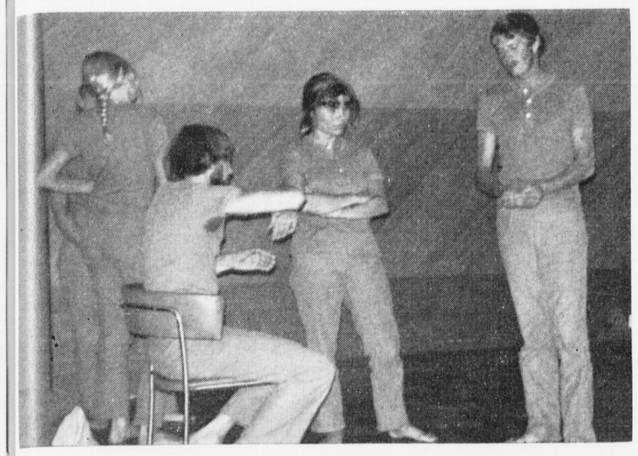

Visuaalinen teatteri esiintyy: Työpaikan luottamusmies vaatimassa kuurolle samaa palkkaa kuin muillekin.

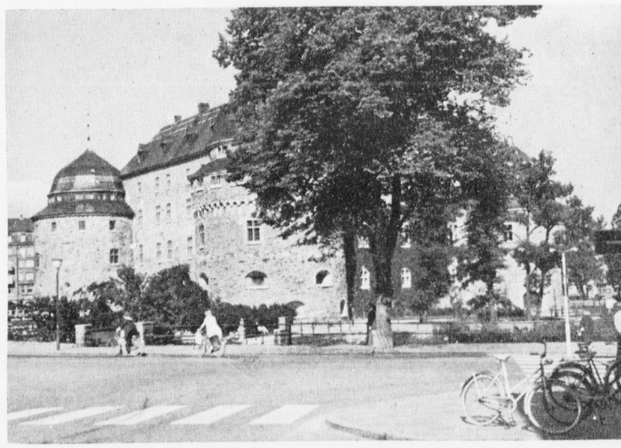

Örebron linna, jonka muureja parantumaton museonharrastaja sai ihailla.

Puheenvuoroja: Ole Munk Plum, tiedättehän. Soile Hämäläinen »söta finska flicka» (täytyyhän perinteitä jatkaa siinäkin asiassa, jatkaa rouva Pitkäsen, rouva Ahlbäckin jne. »söta flicka» tyyliä). Ja Harry Fredriksson, koko kongressin pää ja Ruotsin kuurojenjärjestön hallituksen puheenjohtaja, valtiopäivämies jne.

Taas ryhmätyötä. Kaisa rilleineen joutui seuraamaan kurssitoiminta-keskustelua. Tilaisuudessa kiintyi huomio mm. Tanskan Annelise Harboen, konsulentin, elävään kiinnostukseen. Mieleen tuli oma yhtä elävä sisar Aune kotikylästä ... no eipäs eksytä asiasta.

Siinä välillä saimme tutustua kirjoituspuhelimeen. Olisimme kyllä mielellämme tutustuneet muihinkin teknillisiin apuvälineisiin, jos niitä olisi ollut näytteillä. Tanskalainen Plum oli ryhmässään tuonut esille ITV:n, selostus sen tekniikasta kahvilakeskustelun aikana kuitenkin meni yli teknillisesti melko tyhmän meikäläisen, joten odotamme milloin siitä saadaan oikein virallista informaatiota meillä päin. Jotakin omaan kotitelevisioon liittyvää sisäistä televisiota se kumminkin tarkoittaa.

Tässä vaiheessa tuntui sopivalta kääntää katseensa kongressin ulkopuolelle ja livahtaa omille teilleen. Jälkeenpäin kuuli, että kaikilla oli ollut hirmuisen lystiä illanvietossa Handskmakaretissa, se oli taas yksi sali siellä M-husetissa. Siellä muuten pidettiin lystiä kuulemma joka ilta, nattinatissa eli myöhäiskerhossa. Parantumattomana museoharrastajana suuntasi eriseurainen askeleensa Wadköpingiin, kulttuurireservaattiin. Suljettu. Ulkoa sai katsella. Linnalle — suljettu. Päältä sai ihailla. Lääninmuseolle. Auki. Kuka museoista tykkää tietää mitä museoissa on.

Tässä yhteydessä voikin mainita, että täällä on runsaasti pieniä hauskoja konditorioita lounaitten ja kahvihetkien viettoon. Kun parina päivänä on maistellut vähän kaikkea alkaa jo osata valikoida omaan makuunsa sopivimpia paioja. Makuunsa ja kukkaroonsa, sekin alkaa jo vikistä mutta laihuuttaan, vyötärö taas vyön kireyttä.

Elokuun 14. Perjantai.

Väsyttää. Kongressi on päättynyt. Huomenna kokoontuu ryhmämme, antaa neiti Stadiuksen taas ajatella puolestaan ja suuntaa kohti Tukholmaa.

Tänään sitten pääsimme selville siitä, mitä se »VISUAALINEN TEATTERI» on ja sisällään pitää. Pitää se paljon. Se on pantomiimin ja näyttelemisen väliltä. Se on teatteria silmille, sanatonta teatteria, pantomiimia siis ja tyyliteltyjä viittomia ... jotakin meille. Se on mahdollisuus kuurolle ilmaista itseään, ideoida tunnelmiaan, näkemystään, kokemuksiaan ilman että sanallisen ilmaisun puutteellisuus asettaa rajoituksia. Visuaalinen esitys on samantapainen kuin meillä aina väliin nähdyt improvisoidut miimilliset esitykset, mutta harjoitettu, suunniteltu. Konsulentti Pålsson Malmösta esitteli asiaa. Ryhmä nuoria oli harjoitellut joukon lyhyitä esityksiä, joista useimmat koskettelivat kuuron ympyröitä. Esitykset saivat kovasti suosiota, ajatus jäi varmaan itämään monen mieleen. Keskustelua käytiin istuntosalissa, esiintyjät kuulevien avusta-

Jatkuu sivulla 24

ELVI RAJALA

Ja maassa rauha ihmisille

»Ja maassa rauha, ihmisille hyvä tahto»,
lauloivat enkelit kerran Beetlehemin yössä.

Jumala tahtoisin olla hyvä,
tahtoisin rakastaa.
Tahtoisin katkaista nuolet,
jotka maailma sinkoaa.

Mutta ulkona oli pimeää,
ja paimenet olivat kedolla vartioimassa laumaansa
etteivät pedot hyökkäisi niiden kimppuun.

Kuitenkin olen heikko,
minua satuttaa.
Aina en jaksa kestää,
sydäntä kirveltää.

Hyvällä pahaa maksaa,
siihen mä kykene en.
Kuitenkin tahtoisin jaksaa
keralla ihmisten.

Mutta yht'äkkiä seisoi
heidän edessään
Herran enkeli.
Ja Herran kirkkaus
loisti heidän ympärillään.

Ja enkeli sanoi heille: »Älkää peljätkö,
sillä minä ilmoitan teille suuren ilon!»

Heikkona eteesi kannan
sydämen särkyneen.
— Lyötynä — katuvaisena —
Sinulta anelen:
Voimasi mulle anna.
Paranna haavat ne,
joita mä lyönyt olen
takaisin taistellen.

Kristuksen lailla kestää,
rakastaa tahtoisin.
Kuitenkin olen heikko
lankeen ja kompastelen.

Ja enkeli sanoi heille: »Älkää peljätkö.
Sillä minä ilmoitan teille suuren ilon:
Teille on tänä päivänä syntynyt Vapahtaja,
joka on Kristus Herra.
Ja tämä on teille merkkinä: Te löydätte lapsen kapaloituna
ja seimessä makaamassa.
Ja yht'äkkiä oli enkelin kanssa suuri joukko taivaallista
sotaväkeä. Ja he ylistivät Jumalaa
ja sanoivat:
Kunnia olkoon Jumalalle korkeuksissa!
Ja maassa rauha ihmisten kesken,
joita kohtaan HÄNELLÄ on hyvä tahto.

SOILE HÄMÄLÄINEN:

Rovasti Lauri Paunulle jouluna 1970

— Minä ajattelin kirjoittaa rovasti Paunulle ja kiittää häntä tämän hiljaisuuden kansan puolesta kaikesta siitä, mitä hän on tehnyt pitkänä työpäivänään, kun hän nyt on viimeistä joulua kuurojenpappina, mutta en minä osaa mitään, sanoin miehelleni.

— Ei se ole vaarallista, kirjoita ihan mitä tahansa. Rovasti Paunu on tottunut kaikkeen, ja molemmin puolin tiedetään, ettei mikään nyt niin vaarallista eikä maailmoja mullistavaa ole, normaalia elämänmenoa vain. Sitten tulee taas uusi ihminen, joka aloittaa alusta, ja josta sanotaan ettei se ole vielä tottunut eikä ymmärrä, vaan ihmettelee joskus.

Rovasti Paunu, Teidän työpäivänne kuurojen parissa on siunauksesta rikas. Siihen sisältyy varmasti sekä päivänpaistetta että myrskysäätä, kuten meidän kaikkien elämään. On vaikea ajatella ja sovittaa ketä tahansa kulttuurikodin kasvattia kuurojenpapin rooliin. Se on paljon totutuista ja sovinnoisista kaavoista poikkeava. Työtä poikkeavien ihmisten hyväksi. Te opitte uuden viittomakielemme, kohotitte sen tasoa ja opetitte myös kuulevaa ympäristöämme arvostamaan sitä. Te tajusitte kuurojen ongelmia pintaa syvemmälti: normaali herrakansa sortaa vammaisiaan kuten valkoinen herrakansa värillisiään. Jolta jotain puuttui, hänet asetettiin aina paarialuokkaan. Nykyisenä integraation aikakautena vanhat asenteet joutuvat tulikokeeseen. Olemmeko kaikki samaa maan tomua?

Te sanoitte jokin aika sitten, että kuurojen henkinen taso on noussut. Ehkä tämä on seuraus siitä, että kuulevan ympäristömme henkinen taso on noussut niin paljon, että se on voinut sallia meille kuuroille henkisen vapauden. Ennen kuurot ihmiset sijoitettiin kaikki samaan karsinaan, missä ei ollut henkistä liikkumatilaa. Se puuttui yksilöltä ja yhteisöltä. Ja mikä itseltä puuttui, sitä ei voinut myöntää toisille, ei kuuroille eikä kuuleville. Kuuroja pidettiin omituisina. Ehkä juuri tämä sisälsi runsaasti vapauden kaipuuta, joka ei voinut eikä saanut löytää oikeita uomia purkautuakseen.

Lapsuudesta saakka on kaikki poikkeava merkillisesti kiehtonut mieltäni. Siksi syvennyn mielelläni pohtimaan myös kuurojen olemusta ja sen mukanaan tuomia ongelmia. On mielenkiintoista eritellä, millä tavalla näköaistin varassa rakennettu maailmankuva poikkeaa normaalista, ja miten äänellisessä tai kielellisessä tyhjiössä elävä ihminen kokee ja tuntee tapahtumat. Väitetään, että korvat ovat sielun portti. Olen löytänyt kovin vähän sielukkaita ihmisiä. Kaikki väsyvät nopeasti ja sulkevat korvansa, suunsa ja sydämensä.

Teidän kirjoituksistanne ja puheistanne minäkin nuoruusvuosinani sain poimia hedelmiä. Valoisia ja kauniita ajatuksia, joista opin uuden elämänasenteen. Te ihmettelitte kerran, miksi kuuroille lapsille aina puhutaan kasvoilla vihainen ja kireä ilme. Pidin itsestään selvänä asiana, että meille puhuttiin vihaisesti, ja puhuin itsekin siten kohtalotovereilleni, vain kuuleville piti puhua kohteliaasti. Miksi näin on, kysyin itseltäni. Niin todellakin, miksi. Eihän siihen ollut mitään syytä. Ei ollut syytä olla vihainen siitä, ettei toinen voinut kuulla.

Useita vuosia sitten Te kirjoititte Kuurojen Joulussa kuurojendiakonissojen työstä otsikolla »Kuurojendiakonissat — sillanrakentajat». Kaikki kuurojen työssä mukana olevat ovat sillanrakentajia, jotka rakentavat siltaa äänettömän ja äänellisen maailman välille. Sillat ja rakennelmat sortuvat monta kertaa. Luja ja taitava rakentaja raivaa rauniot ja aloittaa alusta.

Te lupasitte, että eläkkeellä ollessanne »panette postimerkkikokoelmat kuntoon». Me odotamme, että tämän lisäksi kirjoitatte muistelmanne — erään taitavan sillanrakentajan elämäntarinan.

REA STADIUS:

Suuri maailma tuli Helsinkiin

Kun suuri maailma tuli Helsinkiin ja minä, Kuurojen lehden reporteri, jouduin sen pyörteisiin. Se alkoi vaatimattomasti. Olympialaiset v. 1952 olivat tulossa ja ennustettiin että niistä tulee susi. Silloin asiaan puuttui n.s. isänmaan henki. Pantiin kaikki voimat likoon, että maamme olisi edustuskunnossa. Moni perhe matkusti pois ja luovutti kotinsa olympiavieraille. Niin teki myös eräs tuttavaperhe, ehdottivat että tulisin emännäksi sinne, ei tarvitse tehdä muuta kuin aamulla keittää kahvia ja niin ja niin monen minuutin munaa tilausten mukaan, ja sitten petata ja lakaista. Ja olla oppaana ja tulkkina jos tarvitaan. Tämä oli se tausta tuohon Dolce Vitaan (Suloinen Elämä filmikielellä) johon jouduin.

Ensin tuli englantilainen lady, joka hoiti hevosia. Hän tukki silloin tällöin kylpyhuoneen lavuaarin heittämällä teelehtiä sinne. Ranskalainen pariskunta, joka keitti omaa ruokaa keittiössä, vaikka mies oli niiden lihapatojen pomo. Espanjalainen professori, pieni, pyöreä ja punatukkainen mikäli sitä oli, eikä ollenkaan tumma ja jännittävä. Ja sitten Miss Ada, entinen uimarittäti, 200 m. kultamitalityttö Lontoossa ja Berliinissä. Nyt hän oli erään suuren hotellin johtajana Valloissa (hotellissa oli 4 johtajaa) ja itsellään hänellä oli 4 sihteeriä. Siellä pidettiin aina Miss USA-kilpailut.

Neiti Ada halusi nähdä meidän hotellimme, kuljimme Kämpistä Palaceen ja lopuksi Vaakunaan. Olin edellisenä iltana viennyt sinne erään turistin ja silloin näimme mm. huoneiston, joka oli varattu YK:n pääsihteeri Trygve Lielle. Hotelli oli uusi ja eräs johtaja esitteli sen meille hyvin ylpeänä. Nyt kaksi amerikkalaista herraa ja miss Ada

ja minä seisoimme aulassa, mutta kukaan ei sattunut olemaan siellä, joten kiipesimme yläkertaan ja kuinka ollakaan niin äkkiä huomasin esitteleväni hotellia niinkuin omaani ikään. Pääsihteerin huoneet, saunat, kattoterassit. En ole sen jälkeen siellä käynytkään. Amerikan herrat ihastuivat ja muuttivat sinne samana iltana.

Söimme samassa hotellissa iltapalan ja toinen herroista kertoi, että hän on täällä seuraamassa poikansa soutua. Mutta sitten on lähdettävä kotiin, sillä tytär on filmitähti ja hänellä on ensi-ilta Hollywoodissa. Tytär oli Grace Kelly. Näin sitten elokuvassa prinssi Rainierin häät ja siinä isä Kelly talutti tytärtään alttarille. Sama mies se oli. Mr Kelly oli nuoruudessaan ollut rakennustyöläinen ja innokas soutaja. Englannissa oli kilpailut, jotka kiinnostivat häntä ja hän ilmoittautui niihin. Mutta vastaus oli kielteinen, kilpailut olivat näet ylimystöä varten. Monta vuotta sen jälkeen Mr Kellylle tuli kutsu osallistua näihin samoihin kilpailuihin. Mr Kelly lähetti sinne oman vanhan tahraisen työlakkinsa vastaukseksi.

Kävimme Mr Kellyn kanssa tavaratalossa, oli suorastaan elämys nähdä hänen tapansa tehdä ostoksia. Kahdeksan kansallispukua, tusinoittain esiliinoja, käsitöitä, puuveistoksia, kenkiä. Kassaneiti posket punaisina laski yhteen moneen kertaan ja ilmoitti hermostuneena loppusumman. Mr Kelly työnsi käteeni pinkan seteleitä, ja maksettuani työnsin hänelle takaisin kourallisen rahaa. Hän pisti ne hajamielisenä taskuunsa, laskematta niitä. Muuten hän oli käytökseltään vaatimaton mutta arvokas.

Istuttiin miss Adan kanssa ahkerasti stadionin lehterillä, mutta päätyönä minulla oli kulkea hänen kanssaan »kulissien takana» hänen »kaippareitaan» tapaamassa. Se ei ollut helppoa. Olympiakylä Käpylässä oli ainoastaan miehiä varten ja naisilta oli sinne pääsy ankarasti kielletty. Miss Ada tietysti pääsi sinne, mutta sotamies joka vartioi porttia oli kova minua kohtaan. Eräs jenkki otti kädestäni kiinni ja veti ilman mitään puheita minut sisäpuolelle. Tapasimme missin ystäviä, niitä oli monta, ja sitten tapasimme Grace Kellyn veljen. Hän oli soutanut hyvin mutta neuvostoliittolainen tuli samanaikaisesti maaliin, valokuva ratkaisi, Kelly sai hopeaa. Kellypapalle se oli pieni pettymys.

Kadun toisella puolella oli myös portti ja sen sisäpuolella osa Olympiakylästä. Menimme myös sinne. Kuumeisesti sopertelin englantia miss Adalle saapuessamme portin ulkopuolelle. Kaksi sotamiestä nousi salamannopeasti ylös ja minä ajattelin, että nyt heitetään pellolle. Ei, he tekivät kunniaa ja niin me marssimme miesten pyhään paratiisiin.

Tässä yhteydessä sopii myös kertoa siitä, miten me kävimme soutustadionilla katsomassa soutajia. Pojat olivat lenkillä ja niiden johtaja juuri siellä kiusallisessa miesten olympiakylässä. Mutta, sanoi eräs jenkki, astukaa tuohon bussiin, se ajaa juuri sinne. Teimme niin, siellä oli jugoslavialaisia urheilijoita ja laulaen ja liehuvin lipuin ajoimme täydellä vauhdilla tuosta kammottavasta portista sisään suoraan miesten paratiisiin.

Niin se elämä heittelee tyttölasta.

Uimastadionilla maailmanhuippu harjoitteli ahkerasti. Istuimme samassa aitiossa kuin prinssit Bernhard ja Philip ja ihmisiähän hekin vaan ovat. Uimarit olivat kauniita katsella. Vesibalettia ja hyppyjä ja paljon muuta harjoiteltiin joka päivä. Miss Ada oli uimakomitean jäsen ja oli ahkerasti neuvoja antamassa.

Sitten kävi niin, että lehdissä kirjoitettiin paljon Messuhallin vahtimestareista. Siellä käytiin painikilpailuja ja ukot eivät päästäneet sisään ketään »ulkopuolisia» niinkuin sanoivat. Ruotsin kuuluisa TV kuuluttaja Lennart Hyland jäi kerran ulkopuolelle ja se oli jo skandaali, sanottiin. Kerran meillä oli puoli tuntia aikaa, missi kysyi mitä nyt tehdään. Tässä on Messuhalli, siellä painitaan, sanoin minä. »Lets go and see», sanoi missi. Koita sinä vain, ajattelin. Menimme ovelle, olisikohan minussa kehittynyt näinä päivinä leijonankesyttäjän ilme? Pari sanaa ja vahdit kumarsivat, kutsuivat sisään, sinne mentiin ja ilmaiseksi vielä.

Nimikirjoitusten keräilijöitä oli joka paikassa. Nuoria ja eniten lapsia. Mitäs teet kun nenäsi eteen työnnetään kynä ja vihko, kerrot että olet tavallinen suomalainen vain, he tuijottavat ja pitävät kesyttäjän ilmeellä sinua kiinni. Tietysti kirjoitat ja sen jälkeen sekin käy kuin rasvattu. Ensimmäiset kerrat siististi ja selvästi, mutta sitten kävi sääliksi noita uskovaisia ja vedin sinne rivin koukeroita. Ne olisi voineet käydä täydestä kuin »Paavo Nurmi» tai »Erik von Frenckell» tai »Satu-Pekka».

Viimeisenä päivänä oli lopettajaiset stadionilla. Se oli hevosten juhlaa, jalosti hermostuneena ja soreasti ne tanssivat sisään areenalle. Kovaäänisessä ilmoitettiin että yleisön on oltava hiiskunhiljaa, hevosia ei saa häiritä. Hyvät lukijat, kun menette stadionille, välttäkää kulmia. Niissä on vinkkeleitä, joista ei näe mitään, jos yleisö nousee seisomaan. Niin teki tämäkin yleisö. Kun joku upea hevonen teki temppujaan juuri siinä »pimeässä vinkkelissä» ihmisten takapuolet nousivat kuin narulla vedettynä. Silloin tällöin joku kuiskasi »alas» ja se auttoi pari sekuntia mutta ei sen kauemmin. Viimein minun itsehillintäni petti ja sähisin: Mitäs penkkiurheilijoita te olette, kun ette osaa istua. Se oli viimeinen repliikki, ja seuraavana päivänä oli kaupungissa taas rauha, paitsi siivoojilla ja Helsingin kaupungin puhtaanapitolaitoksella.

Miss Ada lähettää uskollisesti joulukorttia, viime joulunakin tuli. Hän ihailee Suomea kovasti.

J.K. Eräs tapaus tulee jäämään mieleeni niin kauan kuin elän, siitä olen varma. Olin stadionilla seuraamassa jonkun pitemmän juoksumatkan loppukilpailua. Kulta-, hopea- ja pronssimitalimiehet tulivat maaliin ja sitten vähitellen kaikki muut. Mutta viimeisenä, kierroksia muista jäljessä, juoksi pieni mies, ollen lopulta ainoa juoksija radalla. Katsojien täyttämä suuri stadion istui hiljaa ja odotti, kunnes pieni juoksija viimein oli maalissa. Hän oli vietnamilainen. Seuraavana päivänä lehdet selostivat tapausta: Kun tämä pikkuinen mies istahti nurmikolle ja otti piikkikengät pois jaloistaan, ei suurella ja hiirenhiljaisella stadionilla ollut yksinäisempää miestä kuin hän. Kukaan ei ollut häntä vastassa ja auttamassa.

Tunturileirillä Trillevallenissa

Kun eletään syksyn ja talven kylmää aikaa, lentävät ajatukset usein menneen kesän muistoihin. Eräs näistä kesämuistoista tulee mieleeni muita useammin. Jaa, että mikä? Kerronpa tarkemmin.

Joka toinen vuosi järjestetään pohjoismaiden nuorille kuuroille yhteinen leiri, jolle tulee yhteensä 100 nuorta kaikista pohjoismaista. Tänä vuonna pidettiin leiri Ruotsissa, Trillevallenissa, Jämtlannin maakunnassa. Ja siellä olin minäkin mukana.

Matka leirille tehtiin 5 henkilöauton karavaanissa. Matkalle lähdettiin Vaasasta, joka oli suomalaisten kohtauspaikka. Lauttamatka Uumajaan ja sieltä yöajo Trillevalleniin, jonne saavuttiin sunnuntaina, 28.6.

Undersåkerin asemalla tapasimme ruotsalaiset leirijohtajat Thyra Lindströmin ja Leif Sandbergin, jotka olivat vastassa aamujunalla saapuvia leiriläisiä. Osa saapuisi vasta iltapäiväjunalla.

Sitten lähdettiin kohti majapaikkaa, Trillevallenin vuoristohotellia. Parin kilometrin ajomatkan jälkeen saavuttiin hotellin pihalle. Pikaisen ympärille silmäyksen jälkeen tunsi ihan tulleensa Alpeille, niin oli maisema samanlainen. Kolmikerroksinen, puinen hotellirakennus kohosi edessämme jykevänä ja kuin pisteenä iin päällä kuvastuivat sen takana lumihuippuiset vuoret sinistä taivasta vasten.

Taloksi asettumisen jälkeen marssimme ruokasaliin, jonka keskellä eri ruokalajeja notkuva pöytä sai nälkäiset vatsamme kurnimaan entistä enemmän. Jo saapuneet leiriläiset ryhmittyivät pikkupöytiin, kunkin maan nuoret omiin pöytiinsä. Se alku-ujous kun vaivasi.

Kun kaikki leiriläiset olivat saapuneet kello 18 mennessä, kokoonnuttiin päivälliselle, minkä jälkeen mentiin pohjakerroksen tupaan. Siellä esiteltiin leirin johtajat, kunkin maan ryhmänjohtajat ja tulkit leiriläisille. Leirin johtajana toimi Ruotsin Kuurojen Liiton puheenjohtaja Harry Fredriksson, muina johtajina Börje Bergström, Thyra Lindström ja Leif Sandberg, sekä tulkkeina rouva Fredriksson ja Karin Nylander. Norjalaisten johtajana oli Eilif Ohna, joka kaitsi »lapsiaan» varsin isällisin ottein. Tanskalaisten tulkkina oli Hanne Schmidt ja meidän oman poppoomme ohjaksissa Esko »Essu» Sänkiniemi ja Eija Auvo, joka myös toimi suomalaisten tulkkina.

Hotellin johtaja esitti pitkän filmin, jonka avulla tutustuimme Trillevallenin vuoristoseudun luontoon, kasvillisuuteen ja eläimistöön. Loppuilta kului vapaan seurustelun ja tanssin merkeissä.

Aamutoimet olivat leirillä joka aamu samat. Klo 7.30 alkoi aamuvoimistelu, minkä jälkeen ehti, mikäli halusi, käydä suihkussa ennen lipunnostoa. Kukin maa esitti oman kansallislaulunsa viittomakielellä oman lipun noustessa hitaasti salon huippuun. Tuli juhlallinen tunne. Tämän jälkeen siirryttiin ruokasaliin aamiaiselle. Ruotsalaiset olivat keksineet mainion keinon

Suomalaisten ryhmä oli aina iloinen...

...mutteivät johtajatkaan mitään hapannaamoja olleet.

ujoden poistamiseksi. Lautasliinan sisältävät kirjekuoret, joiden päälle kukin oli merkinnyt oman nimensä, vaihdettiin joka aamu eri pöytään. Näin joutui kuhunkin pöytään nuoria kustakin maasta. Vähitellen arkuus olikin muisto vain ja pöydissä kävi aikamoinen hulina ja huiske, kun asioita pohdittiin yhteispohjoismaisesti. Suomalaisilla, joiden äidinkieli niin tyystin eroaa muiden pohjoismaiden kielistä, oli pienoisia kielivaikeuksia, mutta niistä selvittiin viittomakielellä. Ja jos sattui, ettei joku heti ymmärtänyt jotakin viittomamerkkiä, oli ympärillä heti kymmenen auttajaa. Yhteispelillä se sujuu!

Ensimmäisenä varsinaisena leiripäivänä olivat leirin avajaiset. Avauksen suoritti Ingrid Dahlen, joka toimii johtajana Ruotsin nuorisolautakunnassa. Hän esiintoi puheessaan, miten tärkeää ihmisen on asettaa itselleen päämäärä, minkä vuoksi elää ja tehdä työtä.

Lounaan jälkeen oli retki Vällistevuoren huipulle 1200 metriä merenpinnan yläpuolelle.

Illalla oli taas hauskaa tanssin ja laulun merkeissä. Tällä kerralla oli orkesterikin vauhtia antamassa. Nyt uskaltautuivat myös hotellin nuoret keittiöapulaiset kuurojen joukkoon. Nämä nuoret olivat kesälomallaan taskurahoja ansaitsevia koululaisia. Pian he tottuivat meihin ja näyttivät viihtyvän hyvin, koska olivat seurassamme sitten joka ilta.

Seuraavan päivän, tiistain kohokohta oli »Patikkaralli». Vuorelle kulkevan polun varteen oli merkitty 12 rastia, joista kymmenellä oli kysymys, yhdellä krikettipeli ja yhdellä piti arvioida määrätyn matkan pituus. Krikettirastilla joutui jokainen vuorollaan lyömään krikettimailalla pallon pienen maalin sisään. Mikäli pallo meni maaliin, sai 5 pistettä, mikäli se osui maalin laitoihin, sai 1 pisteen. Muussa tapauksessa koristi pistelistaa 0. Oli siinä pallonsa metsään lyöneillä hauskaa, kun toverille kävi samoin; vahingoniloinen hymy levisi kasvoille kuin sanoen: no niin, se siitä.

Lounaan jälkeen alkoi Tanskan esitelmä, jonka piti Hardi Nordentoft. Aluksi Hardi kertoi Tanskan kuurojen nuorisotyöstä, sikäläisen nuorisotyötoimikunnan organisaatiosta ja tavoitteista. Huomattavaa on, että heidän nuorisotyötoimikuntansa jäsenten on oltava alle 30-vuotiaita. Toinen tanskalaisten esilletuoma asia oli viittomakielen käyttö kuurojenkouluissa. Tästä virisi vilkas keskustelu. Enemmistö, kuurojenkoulua käyneet ja oppimisen vaikeudet omakohtaisesti kokeneet kannattivat viittomakielen käyttöä kouluissa, sillä täten voidaan kuurolle, äidinkieltä vielä heikosti taitavalle oppilaalle opettaa monia asioita paljon helpommin ja ymmärrettävämmin kuin pelkällä puhumisella. Toinen hyöty olisi se, että oppilaat näin oppisivat hallitsemaan kauniin viittomakielen ja oikeiden viittomamerkkien käyttöä.

Ilta oli omistettu Tanskalle. Ohjelmassa oli pieniä näytelmiä ja kilpailuja. Sitten iltaa jatkettiin tanssin merkeissä.

Keskiviikkona, norjalaisten päivänä, saimme

Viestileikit olivat suosittuja ja joukkueemme pärjäsi aina hyvin.

aamiaisen jälkeen kuulla edellispäivän rallin tulokset. Ruotsalainen Bo Olsson oli saanut 10 pistettä ja tuli ensimmäiseksi. Seuraavat sijat olivat kaikki jaettuja monien saadessa saman pistemäärän.

Sen jälkeen oli ulkona nurmikolla »maaottelu». Joka maasta oli yksi kymmenen hengen joukkue, joka mittelöi mitä erilaisimmissa kilpailuissa. Joukkueen jokainen jäsen joutui kilpailemaan eri lajissa. Kilpailulajeina oli mm. tyttö ja poika toisesta jalasta toisiinsa sidottuina juoksivat etapille ja takaisin, säkkijuoksu, omenan syönti vesiämpäristä käsin omenaa koskettamatta, sitruunan syönti, perunan kuljettaminen lusikalla suussa, vessapaperin kiertäminen toverin ympärille ym. Joukkue, joka ensimmäisenä läpäisi koko homman, oli maaotteluvoittaja. Suomalaiset sitten kruunattiin voittajiksi norjalaisen tullessa toiseksi.

Norjalaisten esitelmä oli lounaan jälkeen. Lorents Ness kertoi meille norjalaisten kuurojen kulttuuripäivistä, minkä jälkeen hän toi esille ajatuksen pohjoismaisista kulttuurifestivaaleista, jonne kukin maa lähettäisi parhaan joukkueensa. Esityslajeina olisivat mm. kansantanhu, näytelmä, seuratanssi ja lausunta. Ajatus sai voimakkaan kannatuksen. Harry Fredriksson ehdotti, että ensimmäiset festivaalit pidettäisiin Göteborgissa 1972, Ruotsin Kuurojen Liiton 50-vuotisjuhlien yhteydessä. Toivotaan asian toteutuvan.

Norjan illassa saimme taas nähdä hauskaa ohjelmaa. Kohokohtana oli »taximatka», joka esitettiin ulkona. Jostakin norjalaiset olivat loihtineet ihan oikean taxin, joka kulki sekä eteenettä taaksepäin ja joka lopuksi räjähti. Erilaisia leikkejä oli ohjelmassa myös ja lopuksi tanssia.

Torstai oli matkailupäivä. Harmaat pilvet roikkuivat matalalla peittäen vuoret melkein kokonaan näkyvistä. Se ei kuitenkaan matkamieltämme laskenut. Koko konkkaronkka ahtautui kahteen bussiin ja niin lähdettiin kohti Tännforsia. Sinne saapuessamme alkoivat pilvet väistyä auringon tieltä, joten saatiin kuitenkin hieno matkailma. Matkamuistokauppa täyttyi heti innokkaista ostajista. Uteliaana menin perässä, vaikka (onneksi) olin unohtanut kukkaroni hotelliin. Mitään ihmeellisempää ostettavaa ei ollut tarjolla. Oli kuitenkin kaksi pientä kiliä, joihin ihastuin ikihyväksi. Ne oli tehty poronnahasta ja niiden pienet sarvetkin olivat aidot. Niiden kaulassa kilisi pieni kello. Mutta niin alkoi päässänikin kilistä, kun näin niiden hinnat. Eräällä pöydällä oli Tännforsin leimasin. Sillä leimasivat nuoret itseensä ilmaisia matkamuistoja. Monien tossut saivat koristuksen, kaulus kuvitettiin, kädenselälle ja poskeen painettiin Tännforsin suudelma, leimasipa pari hupiveikkoa napapiirinsäkin.

Kun ostokset oli tehty, mentiin katsomaan 37 metriä korkeaa vesiputousta, jonka vesimassat valtavalla voimalla syöksyivät kauempana virtaavaan haarajokeen.

Seuraava matkaetappi oli Åre, josta köysiradalla nousimme Hummelniin. Sieltä jatkoi osa kävellen Åreskutanin huipulle, joka on 1420 metriä merenpinnan yläpuolella.

Palattuamme hotelliin menivät monet saunaan, kuten olivat edellispäivänäkin tehneet. Kerrottiin saunan olevan suomalainen, mutta norjalaisen suunnittelema. »Tanskalainen tyttö kylpee norjalaisen suunnittelemassa suomalaisessa saunassa Ruotsissa».

Illalla oli ruotsalaisten vuoro järjestää ohjelmaa. Jälleen nähtiin erilaisia näytelmiä ja leikittiin erilaisia leikkejä. Mm. löydettiin tanssipartneri parittoman kengän avulla ja niin »lyötiin lapikasta lattiaan» aina keskiyöhön asti.

Perjantai oli taas patikkapäivä. Tehtiin noin 12 km pituinen reissu Vällisten huipulle. Vaikka olisi kuinka halunnut, ei päässyt eroon itsepäisistä ihailijoista, jotka pyörivät ympärillä ja purivat vähän väliä. Ja niitä riitti jokaiselle, nimittäin hyttysiä. Hyttysöljyä käytettiin ahkerasti.

Niin olikin meidän suomalaisten vuoro hoitaa iltaviihde. Leikkejä emme olleet suunnitelleet, sillä niitä oli ollut riittämiin edellisinä päivinä ja iltoina. Meidän ohjelmamme koostui erilaisista näytelmistä ja pantomiimeista. Minkäänlaisia ymmärtämisvaikeuksia ei yleisöllä kielierosta huolimatta ollut, sillä niin taitavin elein ja ilmein veivät nuoret osansa. Kahvitauon jälkeen esittivät kansallispukuiset nuoremme kansantanhua ulkona nurmikolla. Kosteasta nurmesta huolimatta meni tanhu hyvin ja yleisö aplodeerasi. Lipunlaskun jälkeen kokoonnuttiin sisälle jatkamaan iltaa. Ja taas tanssittiin.

Viimeisenä leiripäivänä oli Suomen vuoro pitää esitelmä. Aluksi kertoi Essu omasta nuorisotyötoimikunnastamme ja sen työstä. Yllätyimme kovasti, miten tarkkaan muut maat halusivat tietää asioita nuorisotyöstämme. Kun tästä oli kerrottu kaikki tärkeät, päästiin varsinaiseen asiaan. Koska kunkin maan nuorisotyö kuurojen keskuudessa poikkeaa paljonkin toisistaan, esitti Essu ehdotuksen seminaarin järjestämisestä pohjoismaisille kuurojen nuorisotyöntekijöille. Ehdotuksesta syntyi jälleen vilkas keskustelu. Kaikki maat kannattivat ehdotusta ja päätettiin, että ensimmäinen seminaari pidettäisiin Suomessa, mikäli kunkin maan kuurojen liitot antaisivat suostumuksensa nuorisotyöntekijöidensä lähettämiselle mukaan.

Esitelmän jälkeen valittiin kustakin maasta edustajat keskustelemaan »yhteenvedon» lähettämisestä kuurojen Pohjoismaiseen kongressiin Örebrohon. Valituiksi tulivat Annegrethe Pedersen, Jörgen Jörgensen ja Hanne Schmidt Tanskasta, Eilif Ohna ja Aage H. Mellbye Norjasta, Harry Fredriksson, rouva Fredriksson ja Leif Sandberg Ruotsista ja Esko Sänkiniemi sekä Eija Auvo Suomesta. Myöhemmin yhteenveto luettiin nuorille ja kaikki allekirjoittivat sen huomautuksitta.

Illalla leirin päättäjäisissä pidettiin monia puheita ja kiitoksia esitettiin puolin ja toisin. Kukin maa antoi Ruotsille muistolahjan ja leirin

Taas meni hyvää paperia väärään tarkoitukseen, mutta voittanut ryhmä vain hymyilee.

johtajille valokuva-albumit. Ryhmänjohtajat ja kukin paikalla edustettuna cllut nuortenkerho sai Ruotsilta muistoksi pienen Taalainmaan puuhevosen. Klo 21 alkoivat naamiaiset, jotka olivat yllätys leiriläisille, sillä niistä ei aikaisemmin oltu ilmoitettu mitään. Mielikuvitusta ei nuorilta puuttunut. Mitä fantastisimpia pukuja näki.

Kello 24 lähti soihtukulkue, kukin leiriläinen palava soihtu kädessään, kulkemaan Vällistevuorelle. Sen rinteellä paistoimme makkaraa nuotiolla, johon jokainen oli kantanut mukanaan kaksi halkoa. Sade kuitenkin keskeytti makkaranpaiston ja niin lähdettiin takaisin hotelliin. Siellä tanssimme jälleen orkesterin säestyksellä auringonnousuun asti.

Kellon viisarit osoittivat kolmea aamulla, kun me suomalaiset jouduimme jättämään hyvästit leirille. Haikealla mielellä erosimme uusista ystävistämme ja niin alkoi matka kohti koti-Suomea. Mielessäni soi rouva Fredrikssonin opettaman laulun, jonka olin suomentanut, kertosäe:

Meidän pitää elää toisillemme
ja ottaa vaarin ajasta, mi meillä on.
Meidän pitää elää toisillemme,
koska kerran vain muistot meillä on.

Marianna

Enkeliviesti Marialle

— ja paimenille

Teille on tänä päivänä syntynyt Wapahtaja

Joulunäytelmä, esittäjänä Etiopiassa Kerenissä toimivan kuurojenkoulun oppilaat.

Kuvasi ja tekstitti Anni Kauppinen.

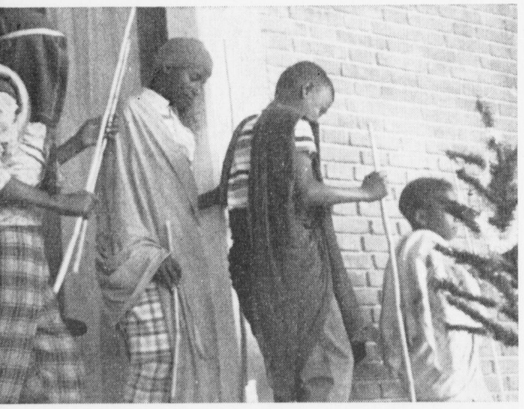

— ja paimenet kiiruhtivat Beetlehemiin

— ja löysivät äidin ja lapsen

Viisaat miehet saapuivat itäisiltä mailta.

Ennusmerkki, tähti, sai Herodeksen raivoon. Lasten murha sydämessään hän lähetti tietäjät etsimään äsken syntynyttä kuningasta.

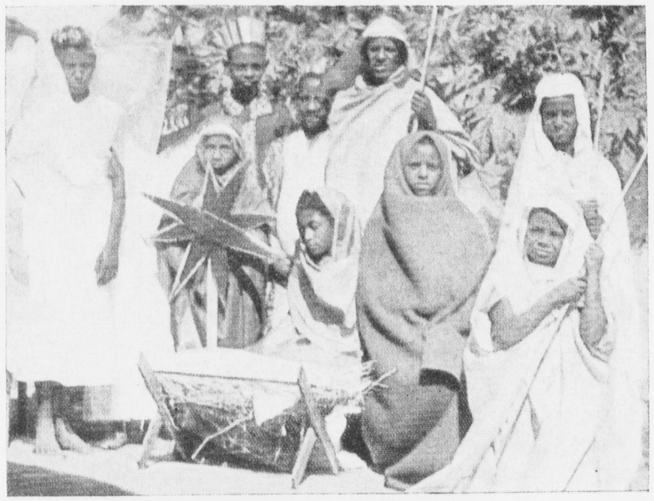

Seimi, lapsi ja tähti yllä.
»Me luokses käymme kiittäen,
Sun etees maahan langeten.
Sä otat meidät omikses,
Sun sisarikses, veljikses.»

AATTOPÄIVÄN IHMISIÄ
Jatkoa sivulta 5

lu oli ratkaissut asioita. Ja hän tunsi tehneensä velvollisuutensa, mikään ei jäänyt painamaan.

— Oli siinäkin jouluaaton tarina, hän totesi sisarelleen, kun pääsi linja-autoasemalle. — Olivat riidelleet ja rouva oli ajettu kadulle. Mutta ottivat hänet nyt takaisin kotiin.

Kumpikin muisti lapsuuden kodin ja sen torat. Sielläkin oli ollut varjojouluja ja heikkoja, vajavaisia ihmisiä.

— Sinusta on sukeutunut hieno neiti, Antti sanoi. — Kahdeksan vuotta sitten olit vielä pikkusisko.

Marja vain hymyili. Hän puhui enemmän hymyllään kuin sanoin.

— Hän on viehättävä, Antti ajatteli. — Ja hänen hymykielensä on niin jouluista. Se ei ainakaan synnytä varjoja.

ÖREBRO JA POHJOISMAINEN KONGRESSI
Jatkoa sivulta 11

jiensa ja ohjaajiensa kanssa kukitettiin. Mielipiteitä oli, tavallistakin näytelmää puolustettiin kielellisesti kehittävänä.

Kongressi laatii julkilausuman. Ryhmä valittuja oli laatinut sellaisen. Keskustelussa sen tiimoilta tuntui kuin nyt vasta olisi oikein päästykin lämpenemään. Julkilausuma syynättiin tarkasti esityskelpoiseksi, toiset kun olivat vaativamman, toiset hillitymmän sanamuodon kannalla.

Päättäjäisillalliset olivat sitä mitä päättäjäisillalliset ovat: illallista, seurustelua, puheita, tanssia, kiitoksia, näkemiin-toivotuksia. Alkupäivien välttämätön pohjoismainen jäykkyys oli sulanut »me kuurot» tunnelmiin. — Huomenna sitten kotimatkalle. Mälarin eteläpuolitse, Ilmattarella Turkuun Tukholmasta. Tukholmassa on aikaa käydä katsomassa sitä ihmeellistä merenpohjasta ylösnostettua Wasa-laivaa, neitsytmatkallaan uponnutta entisaikaisen kuninkaan ja hänen miestensä unelmaa ... On aikaa käydä Nordiska Museet'issa, aikaa kuljeskella Skansenilla, Tivolissa ja Vanhassa Kaupungissa.

Nyt on paras pakata päiväkirja muiden tavaroiden mukaan. Niitä rillejään eli »lasisilmiään» kuten täällä sanovat on paras pitää kotiin asti, ei sitä tiedä mitä vielä ehtii nähdäkään ...

K a i s a

VEIKKO TURUNEN:

Onko Jeesuksella sijaa elämässäsi

»Heille ei ollut sijaa majatalossa» (Lk. 2:7). Näin Luukas kertoo Joosefista ja Mariasta evankeliumissaan. Tämän vuoksi Jeesus syntyi kallioluolassa, eläinten majassa. Tässä oli jotain enteellistä Jeesuksen koko maanpäälliselle elämälle. Hänelle ei löytynyt sijaa ihmisten maailmassa. Hän joutui sanomaan: »Ketuilla on luolat ja taivaan linnuilla pesät, mutta Ihmisen Pojalla ei ole mihin hän päänsä kallistaisi». (Lk. 9: 58). Tämä ei tarkoita sitä, ettei Jeesuksella ollut täällä kotia, vaan sitä, etteivät ihmiset ottaneet häntä vastaan. Hän tunsi olevansa täällä muukalainen. Monet kyllä innostuivat, kun kuulivat hänen voimallista julistustaan ja näkivät hänen ihmetekonsa, mutta vain aniharvojen elämässä Jeesus sai sijaa. He tosin huusivat: »Hoosianna Daavidin Pojalle! Siunattu olkoon Hän, joka tulee Herran nimeen», mutta he huusivat myös: »Ristiinnaulitse, ristiinnaulitse!»

Jeesuksella on ollut kaikkina aikoina paljon ihailijoita, mutta vähän seuraajia. Siksi koko ihmiskunnan elämä on ollut ja on kärsimystä. Siksi soditaan, kuollaan nälkään ja saasteeseen.

Oletko Sinä, lukija, jo antanut elämässäsi sijan Jeesukselle? Merkitseekö tänäkin jouluna Sinulle omaisten ja ystävien tapaaminen, lahjat, yltäkylläinen joulupöytä ja tunnelmallinen joulukirkko enemmän kuin Jeesuksen Kristuksen kohtaaminen? Jeesus tuli, että Sinulla olisi elämä ja yltäkylläisyys. Ota siis vastaan Jeesus, niin Sinä elät — iankaikkisesti.

OIKONEN:

Joulurahaa

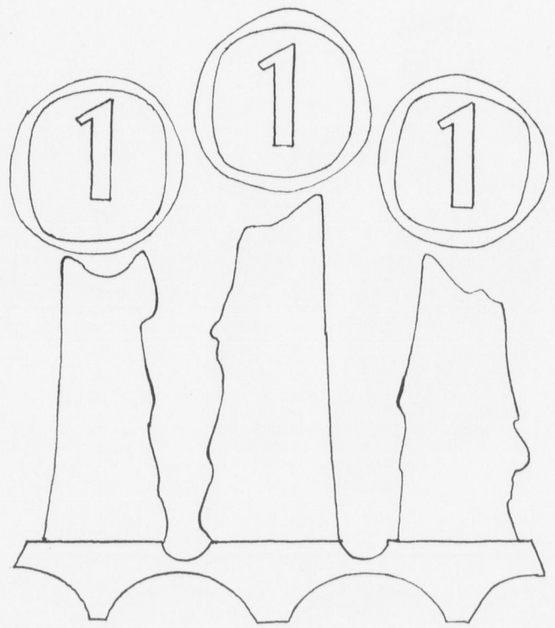

Jouluna ei riitä vain rauha ja hyvä tahto — silloin tarvitaan myös rahaa. Harvan rauha säilyy ilman rahaa, ja hyvää tahtoa voi osoittaa myös rahalla.

Raha on siis tärkeä joulunakin, mutta siitä huolimatta uskomme elämänkokemukseemme, joka halveksii rahaa. Elämänkokemuksemme on näet joskus pusertunut syväksi huokaukseksi:

»Sen, että raha on huono arvo, näkee siitä kuinka se vaivalla tulee ja vähällä menee.»

Koska kokemuksemme eivät ole muuttuneet, olemme jatkuvasti samaa mieltä. Sekä jouluna että juhannuksena, arjesta puhumattakaan.

Mutta meidän Poikamme sanoo, että raha on hyvä arvo, kun sillä saa niin paljon. Sitten hän taas pyytää lisää. Ja jos emme vähällä anna, hän jatkaa mankumalla. Silloin ajattelemme, että tuskin se niin hyvä arvo on, kun sitä tarvitaan niin paljon. Hyvässä pitäisi riittämään vähempikin. Toisin oli poikaiässämme entisaikaan. Silloin raha oli hieno arvo. Tosin se silloinkin vaivalla tuli, muttei niin vähällä mennyt. Koska se oli erinomainen arvo, siitä täytyi pitää kiinni. (Ja kuten tunnettua elämän arvot — kauniimmat niin kuin muutkin — olivat entisaikaan kunniassa.)

Yleensä kyllä olemme sitä mieltä, että nuoren on saatava tuhlata niin, että harmittaa. Tietysti tuhlaria itseään. Vasta sitten jos pikkutuhlari ei ota katumusta vastaan vaan antaa pappansa katua, on syytä pitää saarna. Tietenkin nuoren omaan korvaan eikä koko nuorisolle, pahalle maailmalle, sen turhuudelle ja katumattomuudelle.

Sanoimme Pojalle, että vasta sitten raha liikkuu ja tulee käteen, kun osaat käyttää sitä omana rahanasi etkä papan rahana.

— Laulaen saatu raha menee, mutta meitä ei laulata. Ei ainakaan saa laulattaa, muista se.

Ja koska meidän opetuksemme menivät suoraan järkeen, hän alkoi katua rahankäyttötapojaan ja sisuuntuneena lupasi ansaita vielä itsekin.

— Sinä yrität ansaita! Se on erittäin jalo ajatus, me rohkaisimme. — Silloin opit näkemään kuinka se vaivalla tulee ja vähällä menee. Ja se on hieno oppi. Opit säästämään vaivojasikin, kun näet mikä on vaivojesi väärti.

Pian saimme tietää Pojan suunnittelevan kysymystä Viisasten kerholle ja siten ansaitsevan seitsemän markkaa.

Jos äidit liikuttuvat pohjavesiin asti tyttäriensä kihloihin menosta, niin isät tuntevat itsensä mel-

koisiksi, kun heidän poikansa alkaa ansaita ensimmäisiä rahojaan.

Mekin hykersimme käsiämme aivan kuin naiset, jotka odottavat kirjettä. Me kiertelimme ylpeänä Pojan ympärillä — tietysti syvästi kunnioittaen hänen työrauhaansa.

— Sinun iässäsi minäkin olin kova poika yrittämään rahaa, me rohkaisimme. — Siihen aikaan se näet oli niin kova arvo, ettei sitä lapsille sopinut antaa. No, me pojat yritimme itse hankkia. Lehdissä oli palstoja, joissa julkaistiin ansaitsemiskikkoja. »Kullanhuuhtoja», »Tuhat tietä rikkauteen» ja mitä niitä olikaan. Jos joku keksi hyvän kikan ja se pantiin lehteen, siitä sai kolme markkaa. Minäkin niitä luin, mutta mikään ei tehnyt minua rikkaaksi. Ajattelin sitten, että minäpäs keksinkin ansaitsemiskikkoja itse. Ja minä keksin ja keksin. Sitten keksinkin oikein jymyidean: rahaa voi saada keksimällä tällaisia ansaitsemisneuvoja »Kullanhuuhtojat»-palstalle. Se oli minusta hieno idea, mutta eivät panneet lehteen.

Pojan seitsemän markan arvoinen kysymys Viisasten kerholle oli valmis. Me halusimme nähdä sen. Maanittelimme ja rohkaisimme, kiitimme ja rukoilimme.

— Ne viisaat maksaa seitsemän markkaa kysymyksestä, Poika sanoi.

— No, minä maksan sinulle toiset seitsemän markkaa, jos en tiedä, me lupasimme.

Silloin Poika otti kuoresta ruudullisen paperin ja ojensi meille. Paperissa oli kysymys:

»Viisasten kerho, Helsinki.

Montako sivua on Viimeisessä mohikaanissa?»

Tuli hetkeksi puhuva hiljaisuus.

Sitten me kaivoimme lompakosta seitsemän markkaa ja annoimme Pojalle. Sitten me kaivoimme toiset seitsemän markkaa lisää ja annoimme Pojalle.

Sen jälkeen me haikeasti taas huokaisimme:

— Raha on huono arvo. Vähällä menee.

Mutta sitten me aloimme joulun vaikutuksesta ajatella rahasta kauniisti. Rahalla voi osoittaa hyvää tahtoa ja saada rauhan. Miksi siis osoittaisimme pahaa tahtoa rahan suhteen ja haukkuisimme sitä. Varsinkaan näin jouluna, jolloin mieli on niin hyvä, lämmin, hellä — rahankin suhteen.

Mutta joulunakin olemme ehdottomasti sitä mieltä, että raha on k u l u v a a r v o.

JOULULAHJAKSI ARKISTO

ARKISTOn värikkäiden muovikansien välissä on kaikkia kodin arvopapereita varten oma nimetty lokeronsa: mm. verotus, vakuutukset, todistukset, menotositteet, tulotositteet — kaikkiaan kymmenen eri lokeroa. ARKISTOssa paperinne pysyvät järjestyksessä asianmukaisissa lokeroissaan ja ovat helposti löydettävissä. ARKISTOn saatte käyttöön vaivattomasti: leikkaatte vain irti alla olevan tilauskortin ja tipautatte kortin, tietysti ohjeiden mukaan täytettynä, lähimpään postilaatikkoon ja saatte parin päivän päästä noutaa postitoimistosta oman ARKISTOnne. Hinta on vain 12 markkaa postikuluineen.

POSTIKORTTI

Voidaan jättää postin kuljetettavaksi ilman postimerkkiä

TILAAN

KPL ARKISTOSALKKUJA

☐ pun. ☐ sin. ☐ rusk.

(rasti ruutuun)

Nimi

Lähiosoite

Postitoimipaikka

Kuurojen Joulu

Lokero 62

HÄMEENLINNA

H:linnan postikonttorin lupa n:o 20.

TULE JOULU KULTAINEN

SOK OSUUSKAUPAT SOKOS

KANSA

KANSA-YHTIÖT

KAIKKEA VAKUUTUSPALVELUA

OSTOHYVITYS 2%

ELANTO

luotettava-ajan tasalla

ORA PUKEE PARHAITEN

VARATTU

Käteisellä saat sen jopa 25% halvemmalla. Säästöpankin pikaluotolla saat sen käteisen.

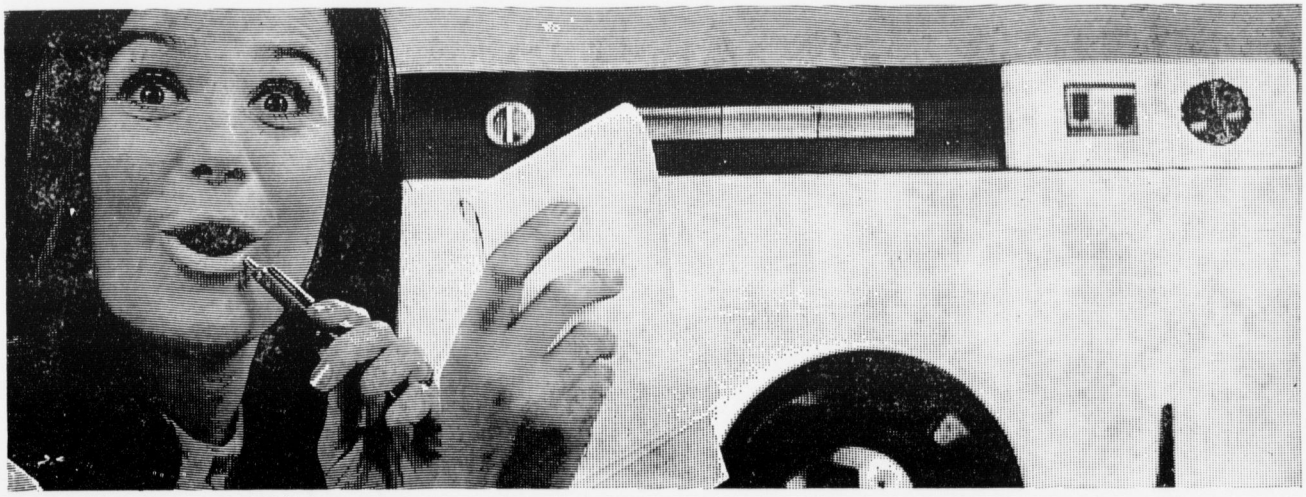

KAUKOVIISAS YKSILÖ

Ei lainaamista tarvitse ujostella. Kun voit tehdä edulliset käteiskaupat, tule hakemaan lainaa säästöpankista. Sitä vartenhan säästöpankki on olemassa. Aina kun laina. Ja erityisesti tämänkokoisia ostoksia varten säästöpankin pikaluotto. Parhaat kaupat tekee se, joka lyö rahat kerralla tiskiin.

AINA KUN LAINA

SÄÄSTÖPANKKI
YKSILÖNPANKKI

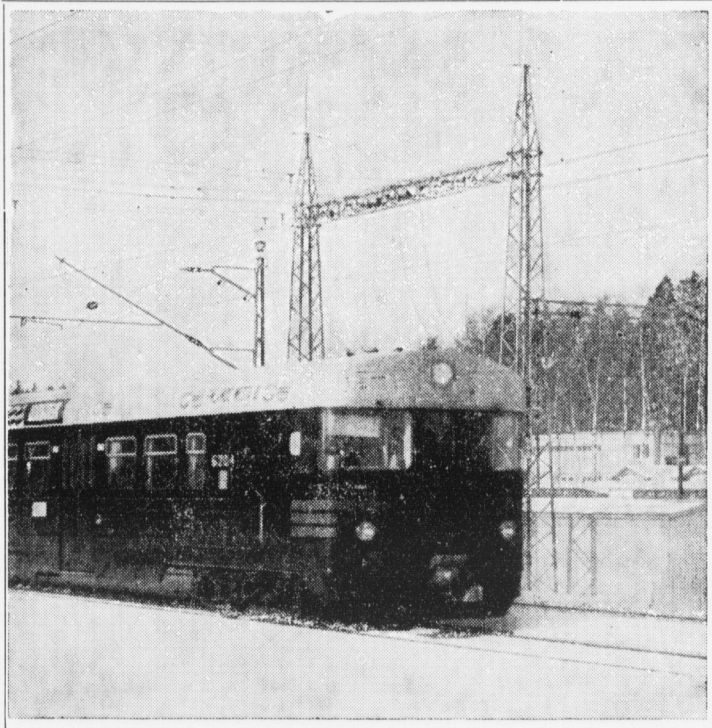

Mukavammin sähköllä

Sähkö on ihmiskunnan tärkeä palvelija: se valaisee kotimme, lämmittää ne ja toimii sekä kotien että teollisuuden käyttövoimana. Sähkö on avainasemassa pyrkiessämme parempaan elintasoon ja suurempiin mukavuuksiin.

IMATRAN VOIMA OSAKEYHTIÖ

Hämeenlinna 1970 — Kirjapaino Jaarli

Jean Sibelius ja Paavo Nurmi ovat nimiä, jotka amerikkalaisetkin tuntevat.

Ne ovat myös Finnairin DC-8-62-koneiden nimet.

Ja ne yhdessä kuvaavatkin hyvin Finnairin Amerikan lentoa: toisaalta nopeutta ja voimaa, toisaalta rentouttavaa, viihtyisää tunnelmaa, joka muistuttaa hetkiä hyvän musiikin parissa.

Matkustakaa Tekin miellyttävästi Amerikkaan. Finnairin Jean Sibeliuksella tai Paavo Nurmella.

FINNAIR

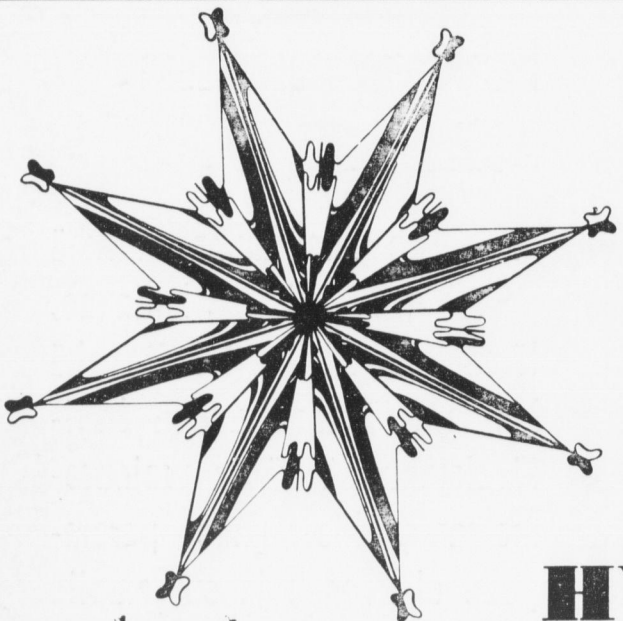

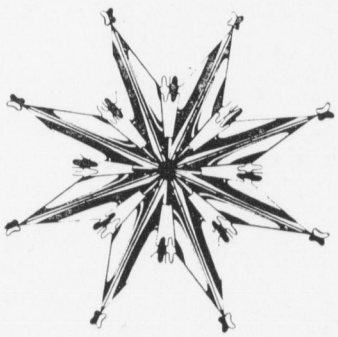

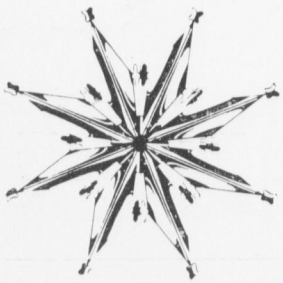

HYVÄÄ JOULUA
JOULUHYVÄÄ
E-MYYMÄLÖISTÄ